

Proč existuje program adopce vysloužilých dostihových greyhoundů z Irska a Velké Británie a jak je možné pomoci

Víme, že znalcům není třeba **greyhonda** jako plemeno představovat. Proto na úvod snad jen pár slov pro méně znalé. Pokud bychom tohoto psího aristokrata chtěli stručně popsat, nabízejí se přívlastky jako ušlechtilý, velkorysý, jemný, decentní, přátelský, společenský a mnohé další.

Člověk a greyhound k sobě patří už po staletí. Všichni si pravděpodobně vybavíme středověké obrazy panovníků a šlechty, výjevy z lovů s běžícími koňmi a chrtý nebo obrazy hostin, kde chrti jako věrní společníci odpočívají na kožešinách u krbu. Vlastnit greyhonda patřilo ve středověku k **výsadám šlechty**, a tak je vážení muži dostávali od přátel darem a lid prostý nesměl v některých zemích toto plemeno prakticky vlastnit. Víte, že **svévolné zabití** greyhonda se např. ve staré Anglii **trestalo smrtí**?

Postupem času došlo k vývoji určitých linií a greyhoundi, jak je známe dnes, bývají chováni jako psi výstavní nebo „sportovní“ (dostihy, coursing) a v neposlední řadě společenští – jako čtyřnozí společníci, přátelé a mazlíci, k čemuž mají dokonalé vlohy, a to bez ohledu na fakt, zda se s nimi věnujeme výstavám nebo sportovním aktivitám.

Rádi bychom se nyní zaměřili na greyhoundy dostihové.

Najdeme je i v České republice. V našich podmínkách je však tento sport a vůbec chov těchto psů záležitostí minoritní. Věnuje se mu úzký okruh lidí, kteří tuto aktivitu provozují jako koníček poměrně náročný na čas i finanční prostředky, to vše s **respektem** a láskou k tak úžasným stvořením, jakými greyhoundi bezpochyby jsou.

Existují však také země, kde je situace diametrálně odlišná.

Záležitost, která bývala prakticky tradiční lidovou zábavou, tam v posledním půlstoletí narostla do obrovských rozměrů.

Hovoříme o situaci na Ostrovech, chcete-li ve Velké Británii a Irsku. Greyhoundů se zde každoročně rodí a dospívá tisíce. Důvod? Snad logický důsledek vývoje, kdy byl na tradici a na takřka srdeční záležitost naroubován business, a to se všemi negativy, která s sebou nese?

Samozřejmě, že také na Ostrovech žijí lidé, kteří se greyhoundům, jejich chovu i závodění věnují jen tak pro radost, protože je to baví a je to jejich životní styl – o těchto lidech, ale hovořit nechceme, protože zde jádro problému není.

Co máme na mysli, je masová nadprodukce se snahou „vyrobit“ co „nejlepší“ závodníky... s co „nejlepšími potomky“... Proč? Je to jednoduché – v tvrdé konkurenci jen ti **nejlepší psi** znamenají úspěch a rovněž peníze. Finanční ocenění majitele psa v případě výhry ve **významném derby** bývá sice dobrým, avšak stále jednorázovým výdělkem. A ten navíc nikdy není jistý – vždyť „nejlepšího“ a „nejhoršího“ psa od sebe v závodě na 480 m dělí někdy sekunda, někdy několik desetin jedné sekundy a vítězství je závislé na řadě faktorů. Situace ale začíná být podstatně zajímavější tehdy, když majitel svého šampiona nebo šampionku postaví do chovu...

Sázení na vítěze dostihů – to je pak samostatná, nikoli nevýznamná kapitola – zde „nevyhrává“ ani pes, ani jeho majitel, ale sázkařské společnosti, které tuto činnost provozují.

Vraťme se ale zpět k těm **průměrným**, „nevýdělečným“ jedincům, kteří se oslavovaným **šampionem** nikdy nestanou... Takových je – pochopitelně – většina. Přibližně kolem čtvrtého roku života jejich sportovní kariéra končí. (Proto mluvíme o „vysloužilých“ dostihových greyhoundech, ač ve skutečnosti jde o psy, kteří jsou teprve zhruba v **třetině** svého života.) Co se s nimi ale děje dále? K chovu **nejsou dost perspektivní, běhat už nebudou**... Nejlogičtější by bylo říci, že se stávají domácími společníky, rodinnými pejsky a podobně...

Realita je jiná. Se statutem **domácí mazlíček** končí malé procento z nich. Situace je v tomto ohledu již mnohem lepší ve Velké Británii – zdaleka ne však uspokojivá – v rámci Irska pak zoufalá. Tam bohužel nebývá zvykem a není zažito vnímat greyhonda jako **společenského psa**, jako **inteligentního a báječného přítele rodiny**. Většinovou společností je vnímán jako užitkové zvíře, dokonce je tímto způsobem klasifikován i v irské legislativě, a co je horší – v samotných hlavách mnoha tamních obyvatel. Podstatná část těchto psů je tedy po ukončení dostihové kariéry **utracena**. Mluvíme nyní o číslech v tisících ročně.

Můžeme říkat, že se nám to vůbec nelíbí, můžeme s tímto systémem a způsobem vnímání hluboce nesouhlasit, pro většinu z nás to bude dokonce neakceptovatelné – a někoho to může rozplakat, jiného rozzlobit – je to však daná skutečnost, kterou pozměnit **je a bude** běh na dlouhou trať. Ostatně tak, jako pokaždé, když se člověk snaží **měnit** zaběhané vnímání a přetvářet stávající rutinu.

Jak ale účinně pomoci? V principu se hledají dva druhy řešení - jednak **řešení dlouhodobé** situace... a současně **řešení pro pejsky**, kteří potřebují pomoci **akutně**, teď a ihned.

První z obou řešení je spíše úkolem organizací jakými jsou na jedné straně např. **Irish Greyhound Board** a **Greyhound Board of Great Britain**, na straně druhé záchranná síť útulků jakými jsou britští **RGT** nebo irští **PAWS** a na výstupu pak úkolem organizací aktivních v procesu adopcí těchto pejsků do rodin v Evropě (v ČR **GACR**, v Itálii např. **GACI**, ve Slovinsku **SASIN** atd.).

Dlouhodobým úkolem ostrovních organizací je hledat cesty a způsoby, jak a) **pozměnit** stávající klima a náhled na greyhoundy jako takové b) jak zajistit, aby s vysloužilými závodníky bylo zacházeno **korektním a zodpovědným způsobem** a přistupováno k nim jako k tvorům, kteří mají právo na důstojný a naplněný život.

Dlužno poznamenat, že na tomto poli bylo ve Velké Británii dosaženo konkrétních úspěchů, neboť již není možné díky systému **registrací** nechat „**nepotřebného**“ psa prostě zmizet. Rovněž v Irsku začíná lépe fungovat systém zpětné vazby a kontroly např. podle tetování. Z let minulých jsou známy hrůzné excesy, kdy majitelé vyřešili problém s přebytečnými psy způsobem, kterému se rozum i srdce zdráhají uvěřit, kdy tyto fotografie obletěly svět a **pobouřily** řadu milovníků i ochránců zvířat napříč světem. Možná jste je viděli také. Rádi bychom konstatovali, že k takovým případům dnes už vůbec nedochází. To bohužel nemůžeme. Bohužel, v každé společnosti a v každé zemi se najde procento lidí, kteří jsou schopni vůči zvířatům naprostých ohavností. Co je však pozitivní – takové věci rozhodně nejsou vnímány jako něco běžného, ale jako projevy nepřipustné krutosti a hlouposti – a každý takový případ se snaží autority jakými jsou **IGB** nebo **GBGB** prošetřit, řešit a aktéry postihnout.

Co ale se zmíněným právem na důstojný život, potažmo život jako takový, který si každý z těchto nádherných psů, kteří tam za mořem čekají, zaslouží? Netřeba ani hovořit o excesech – sám fakt, že **tří-čtyř-pětiletí psi jsou utráceni** proto, že se nikomu nehodí, je pro většinu z nás otřesný – mělo by být přeci standardem se o ně postarat. Změnit, co změnit lze – to už je tedy úkol pro organizace zabývající se jejich adopcemi, hledáním rodin a domovů.

V České republice se touto činností zabývá občanské sdružení **Greyhound Adoption Czech Republic**. Na našem webu najdou čtenáři celou řadu informací, o tom kdo jsme, jaké jsou naše cíle, co děláme, čeho jsme dosáhli a co právě připravujeme. Dále je vždy k dispozici **aktuální nabídka psů čekajících na domovy**, a také diskuzní fórum určené nejen pro majitele již adoptovaných chrtů, ale stejně tak pro zájemce, kteří adopci zvažují.

Možná teď přemýšlíte, jak můžete **pomoci** vy sami. Možná uvažujete o **čtyřnohém příteli** a jste schopni některému pejskovi nabídnout **domov** – pokud je tomu tak, budeme mít velkou radost. Kromě toho nám můžete pomoci s propagací a šířením informací. Můžete dát tento článek přečíst rodině a známým. Můžete se přijít podívat na některé z našich chrtích setkání a akcí a poznat nás osobně. **Možností**, je poměrně dost. Realisticky si uvědomujeme, že nejsme schopni celý problém globálně vyřešit, radujeme se ale s každým chrtem, kterého se zachránit podaří, protože:

*Adopcí jednoho chrta nezměníte svět,
tomuto jednomu však určitě jeho svět změnit můžete...*

GACR je občanské sdružení se sídlem v Ústí n. Labem a působností napříč celou ČR, které se zabývá programem adopce chrtů, a to vysloužilých dostihových greyhoundů z Irska nebo Velké Británie a také pomocí chrtům ze Španělska, přičemž zde se jedná zejména o rasy španělský galgo nebo podenco. Tuto činnost lidé vykonávají bez nároku na honorář, všichni mají svá občanská povolání, která je živí a adopce zajišťují ve svém volném čase, z lásky k těmto psům a potřeby jim pomoci.

Více informací na: www.adopcechrtuforum.cz